

Prøvegravningsrapport

NÆM 1999:113

H.C. Andersensvej, Lille Næstved

Herlufsholm sogn, Øster Flakkebjerg herred, Sorø amt.
sted.nr. 04.05.07

Undersøgelsens forhistorie:

Næstved Museum foretog prøvegravning forud for etableringen af 28 seniorboliger på hjørnet mellem H.C. Andersensvej og Fodbygårdsvej, Lille Næstved. Området lå forholdsvis højt i landskabet i nærheden af Susåen og på grænsen af den middelalderlige by Lille Næstved. Det forekom derfor tænkeligt, at der kunne forekomme bebyggelsesspor fra oldtid eller middelalder på arealet.

Området havde været udlagt som kolonihaver, men de var blevet revet ned forud for prøvegravningen. Før denne del af Næstved blev bebygget havde området været anvendt som landbrugsjord.

Prøvegravningens resultat:

Prøvegravningen blev foretaget d. 23.09.1999. Herved blev der trukket 4 grøfter gennem området. De blev udlagt efter området, omtrent i retningen nord-syd (NV-SØ). De fundne anlægsspor blev efterfølgende snittet og registreret d. 28.09.1999. Derudover blev der gået med metaldetekter i området.

I den nordlige del af arealet havde entreprenøren (under nedrivningsarbejdet ?) afrømmet et område. Da der efterfølgende havde kørt maskiner hen over undergrunden var det ikke muligt, at iagttage nogen anlægsspor her. Dette område er markeret med en stiplede linie på oversigtsplanen.

Undergrunden var generelt meget skiftende. I grøft 3 og den sydlige halvdel af grøft 2 var der et tykt diffust lag af undergrundsler, muldjord og murbrokker. Formentlig et opfyldslag af byggerester (?). Ellers bestod undergrunden af gulbrunt sand eller brunligt ler.

Der fremkom i alt 22 anlægsspor, langt de fleste i grøft 1. Opfyldslaget i grøft 2 og 3 gjorde det svært, at iagttage anlægsspor her, og grøft 4 var helt tom.

A1-10, i den sydlige del af grøft 1, lignede hinanden og de fleste indeholdt tegl. De skal formentlig dateres til moderne tid, måske endda fra kolonihaverne.

A11-14 kunne godt være lidt ældre.

A15-17 omfatter 2 kogestensgruber, og må betragtes som forhistoriske anlæg. De kunne antyde tilstedeværelsen af en forhistorisk bebyggelse længere mod nord.

Resten af anlægssporene havde karakter af nyere anlæg.

Fundene omfatter potteskår og småknogler, ingen blev hjemtaget til museet.

Amatørarkæolog Søren Therkelsen gik desuden med metaldetektor i området. Herved blev der i det opgravede område fundet 2 mønter, markeret som X1 og X2 på planen (se fundliste).

Senere blev indleveret yderligere 2 mønter (X3 og X4) (indskrevet i rapporten 26-04-2000).

Mønterne er blevet bestemt på den kgl. Mønt- og Medaljesamling af Museumsinspektør Jens Christian Moesgaard. Alle mønterne er erklæret Danefæ.

Konklusion:

Næstved Museum anså ikke yderligere udgravning på stedet som nødvendigt, og byggeherren fik tilladelse til at påbegynde byggeriet.

Anlægssporene fra alle fra nyere tid, bortset fra 3 anlæg i nordenden af grøft 2. Disse anlæg kunne antyde tilstedeværelsen af et bopladsområde længere mod nord.

Næstved Museum 06.12.1999

Rettet 26.04.2000

Jonas Christensen

Udgravningsassistent

Fundliste:

- X1: Mønt. Erik af Pommern (1398-1439), kobbersterling, c. 1420-1440, Næstved.
- X2: Mønt. Norge, Frederik III (1648-70), 1 skilling, 1655, Hede 71B.
- X3: Mønt. Sjælland, o. 1350, MB 650.
- X4: Mønt. Ubestemt, muligvis 1300/1340.

Anlægsbeskrivelse:

Grøft 1:

A1: Stolpehul. Dia. 40 cm. Dybde 18 cm.
Stolpehul med fyld af løst, heterogent, humøst gråbrunt let leret sand. Spættet med gulbrunt undergrundssand og enkelte trækulsnister.
Fund af enkelte små knogler.

A2: Stolpehul. Dia. 45 cm. Dybde 30 cm.
Stolpehul med fyld af løst, heterogent, humøst gråbrunt let leret sand. Spættet med gulbrunt undergrundssand og enkelte trækulsnister.

A3: Grube. 50x50 cm. Dybde 8 cm.
Grube med fyld af løst, heterogent, humøst gråbrunt let leret sand. Spættet med gulbrunt undergrundssand og enkelte trækulsnister.
Fund af dyreknogler (formentlig fra 2 høns, den ene med en ring om foden).

A4: Stolpehul. Dia. 45 cm. Dybde 6 cm.
Stolpehul af løst, heterogent, humøst gråbrunt let leret sand. Spættet med gulbrunt undergrundssand samt enkelte trækuls- og teglnister.
Fund af et potteskår af rødt gods med brun glacur på indersiden.

A5: Stolpehul.
Stolpehul med fyld af løst, heterogent, humøst gråbrunt sand. Enkelte trækulsnister.

A6: Grube. 250x130 cm. Dybde 48 cm.
Grube af sortbrunt, humøst leret sand med stumper af tegl og mursten.

A7: Stolpehul. Dia. 20 cm. Dybde 7 cm.
Mørkt gråbrunt, humøst sandet ler med teglstumper. Undergrund af brunligt ler med spredte sten.

A8: Stolpehul. Dia. 33 cm. Dybde 12 cm.
Mørkt gråbrunt, humøst sandet ler med teglstumper.
Fund af potteskår af gult gods med gul og grøn glasur på begge sider.

A9: Stolpehul. Dia. 23 cm. Dybde 11 cm.
Mørkt gråbrunt, humøst sandet ler med teglstumper og trækulsnister.

A10: Stolpehul. Dia. 28 cm. Dybde 10 cm.
Mørkt gråbrunt, humøst sandet ler med teglstumper.

A11: Stolpehul. Dia. 30 cm. Dybde 20 cm.
Stolpehul med fyld af løst, heterogent, humøst gråbrunt sandet ler. Spættet med gulbrunt undergrundssand og enkelte trækulsnister.

A12: Stolpehul. Dia. 25 cm. Dybde 20 cm.
Gråbrunt, let humøst sandet ler iblandet brunligt undergrundssand.

A13: Stolpehul. Dia. 35 cm. Dybde 32 cm.
Fyld af løst gråbrunt, let humøst sandet ler med pletter af brunligt undergrundssand.

A14: Stolpehul. Dia. 28 cm. Dybde 29 cm.
Stolpehul med lodrette sider og fyld af løst gråbrunt, let humøst sandet ler med pletter af gulgråt undergrundssand.

Grøft 2:

A15: Grube. Dia. 210 cm. Dybde 36 cm.
Cirkulær kogestensgrube med afrundet bund. Fyld af gråsort, let leret sand med meget trækul og ildskørnede sten. Undergrund af gulligt sand.

A16: Grube. Dia. 60 cm. Dybde 30 cm.
Cirkulær kogestensgrube med afrundet bund. Fyld af gråsort, let leret sand med meget trækul og ildskørnede sten.

A17: Grube.
Grube med diffust afgrænset fladt afrundet bund. Fyld af gråbrunt leret sand med trækul. Nedgravet i gulbrunt undergrundssand.

A18: Stolpehul. Dia. 31 cm. Dybde 24 cm.
Fyld af gråbrunt, humøst, sandet ler med nister af tegl og trækul. Pletter af brunligt undergrundsler.

A19: Stolpehul. Dia. 29 cm. Dybde 20 cm.
Kvadratisk stolpehul med fyld af løst gråbrunt, humøst, sandet ler med pletter af brunligt undergrundsler.

A20: Grube. Dia. 60 cm. Dybde 16 cm.
Grube med fyld af sandet ler med sten og teglnister.

Grøft 3:

A21: Grube. 82x95. Dybde 15 cm.
Rektangulær grube med fyld af gråbrunt leret sand med trækulsnister.

A22: Stolpehul. Dia. 31 cm. Dybde 14 cm.
Gråbrunt, løst, humøst, sandet ler spættet med gulbrunt undergrundssand.